

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

02 august 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:
Președinte - Ursache Petru,
judecători - Timofti Vladimir și Toma Nadejda,
examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, Gheorghieva Feodora, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Ceadâr-Lunga din 14 decembrie 2016 și a deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 14 februarie 2017, în cauza penală privindu-l pe

Stamat Anatoli Xxxx, născut la xxxx, originar și locuitor al s. xxxx, raionul xxxx, str. xxxxx.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 01.07.2016 - 14.12.2016 (prima instanță);
2. 09.01.2017 - 14.02.2017 (instanța de apel);
3. 19.06.2017 - 02.08.2017 (instanța de recurs ordinar).

Asupra admisibilității recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința judecătoriei Ceadâr-Lunga din 14 decembrie 2016, în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, inculpatul Stamat Anatoli a fost recunoscut vinovat în săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (1) Cod penal fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 200 (două sute) unități convenționale, ceea ce constituie 4000 (patru mii) lei.

Acțiunea civilă, depusă de către partea vătămată minoră Barban Iulia și reprezentantul ei legal Barban Gheorghina cu privire la încasarea de la Stamat Anatoli a sumei în mărime de 5000 (cinci mii) lei cu titlul de recuperare a prejudiciului moral, în conformitate cu art. 225 CPP RM a fost admisă în principiu, cu soluționarea ulterioară a chestiunii privind mărimea recuperării cuvenite în ordinea procedurii civile.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, inculpatul Stamat Anatoli la data de 03 mai 2016, aproximativ la ora 19:30, aflându-se în apropiere de casa nr. 18 de pe str. Pușkin satul Cazaclia, raionul Ceadâr-Lunga, din intenții huliganice, încălcând grav ordinea publică, a început s-o ofenseze pe minora Barban Iulia cu cuvinte necenzurate, după ce intenționat i-a aplicat o lovitură cu palma peste față și o lovitură cu piciorul peste piciorul ei drept, prin ce i-a cauzat ultimei dureri fizice.

Acțiunile inculpatului Stamat Anatoli au fost încadrate în baza art. 287 alin. (1) Cod penal, huliganismul, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor sau de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe.

3. Sentința menționată a fost atacată cu apel de către procurorul procuraturii UTA Găgăuzia oficiul Ceadâr-Lunga, Ianac D. A., prin care a solicitat casarea sentinței în partea examinării acțiunii civile și cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri, prin care acțiunea civilă înaintată de către partea vătămată și reprezentantul ei legal să fie admisă integral în mărime de 5000 lei în calitate de recuperare a prejudiciului moral, în rest a solicitat menținerea sentinței în privința lui Stamat A.A.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 14 februarie 2017, apelul declarat a fost admis, casată sentința în partea admiterii în principiu a acțiunii civile sub formă de prejudiciu moral și în această parte fiind emisă o nouă hotărâre prin care a fost admisă parțial acțiunea civilă înaintată de Barban Iulia și s-a încasat de la Stamat Anatoli în beneficiul ei suma în mărime de 3000 lei în calitate de recuperare a prejudiciului moral.

În rest, sentința primei instanțe a fost menținută.

4.1. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a considerat că, prima instanță întemeiat a stabilit vinovăția inculpatului, corect a calificat acțiunile lui și i-a stabilit pedeapsa în conformitate cu legea.

Însă, în privința acțiunii civile în partea prejudiciului moral, instanța de apel a considerat că sentința instanței de judecată este neîntemeiată și pasibilă casării din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 1398 alin. (1) Cod civil cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

În conformitate cu art. 1422 Cod civil în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc.

Prejudiciul moral se repară indiferent de existența și întinderea prejudiciului

patrimonial.

În conformitate cu art. 1423 Cod civil mărimea compensației pentru prejudiciul moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate.

Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

În conformitate cu art. 225 Cod de procedură penală, judecarea acțiunii civile în procesul penal, indiferent de valoarea acțiunii, se efectuează de către instanța de competența căreia este cauza penală.

La adoptarea sentinței de acuzare sau de aplicare a măsurilor de constrângere cu caracter medical, instanța soluționează și acțiunea civilă prin admiterea ei, totală sau parțială, ori prin respingere.

Concomitent cu examinarea cauzei penale judecătorul este obligat să examineze acțiunea civilă.

S-a evidențiat că prin acțiunile inculpatului Stamat Anatoli, părții vătămate Barban Iulia, i-a fost cauzat prejudiciu moral, iar în cazul dat, instanța de apel a considerat că suma, pe care o solicită partea vătămată în calitate de recuperare a prejudiciului moral este prea majorată și ea urmează a fi micșorată.

Stabilind suma recuperării prejudiciului moral, instanța de apel a luat în considerare caracterul și gravitatea infracțiunii, în rezultatul căreia a fost cauzat prejudiciul moral, circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate, și gravitatea suferințelor psihice ale părții vătămate.

Astfel, luând în considerare circumstanțele sus menționate, sentința primei instanțe în partea recuperării prejudiciului moral a fost casată cu emiterea unei noi hotărâri în această parte, prin care s-a încasat de la inculpatul Stamat Anatoli în beneficiul părții vătămate Barban Iulia, prejudiciul moral în sumă de 3000 lei.

5. Hotărârile judecătorești sunt atacate cu recurs ordinar de către procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, Gheorghieva Feodora, prin care a indicat temeiurile pentru recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 10), 12) Cod de procedură penală, a solicitat casarea hotărârilor atacate, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care Stamat Anatoli să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(1) Cod penal și în conformitate cu prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală să-i fie aplicată pedeapsă în formă de închisoare pe un termen de 1 an și 6 luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

În temeiul art.85 Cod penal, prin adăugarea în întregime a pedepsei neexecutate stabilite prin sentința Judecătoriei Taraclia din 16.12.2015, de stabilit definitiv lui

Stamat Anatoli o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 1 an și 6 luni cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani.

În motivarea cererii de recurs recurentul a indicat următoarele motive :

- Stamat A.A. anterior la 16 decembrie 2015, a fost condamnat de Judecătoria Taraclia în baza art.264¹ alin.(1) CP RM la muncă neremunerată în folosul comunității cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani (f/d 31-34);

- pedeapsa în formă de muncă neremunerată în folosul comunității de condamnat a fost executată la 22.03.2016, cum reiese din informația biroului de probațiune (f/d 122). Însă executarea integrală a pedepsei pe sentința judecătorei Taraclia din 16.12.2015 expiră la 16 decembrie 2018;

- infracțiunea în cauza penală dată, prevăzută de alin.(1) art.287 CP RM, de Stamat A.A. a fost comisă la 03 mai 2016, adică în timpul executării de el a pedepsei prin sentința Judecătorei Taraclia din 16.12.2015. Cele menționate înseamnă că, Stamat A.A. având antecedente penale pentru infracțiunea intenționată, din nou a comis infracțiunea intenționată. Prin urmare, acțiunile inculpatului Stamat A.A. trebuie să fie interpretate ca recidivă, prevăzută de alin. (1) art.34 CP RM;

- în astfel de circumstanțe, nici de judecătoria Ciadîr-Lunga la stabilirea pedepsei inculpatului, nici de Curtea de Apel Comrat, la menținerea fără modificări a sentinței în partea stabilirii inculpatului a pedepsei, nu s-a ținut cont de cerințele art.82 CP RM - aplicarea pedepsei pentru recidivă de infracțiuni. Cele menționate înseamnă că, inculpatului Stamat A.A. instanța trebuia să-i stabilească nu mai puțin de jumătate din maximul celei mai aspre pedepse prevăzute la articolul corespunzător (alin.(2) art.82 CP RM). Întrucât sancțiunea maximă a art. 287 alin.(1) CP RM prevede pedeapsă în formă de închisoare de pînă la 3 ani, instanța trebuia să stabilească pedeapsa inculpatului în formă de închisoare pe un termen de 1 an și 6 luni;

- în afară de aceasta, de instanțele de judecată nu s-a ținut cont de faptul că, inculpatului Stamat A.A. trebuia să-i fie stabilită pedeapsa cu aplicarea prevederilor art. 85 CP RM, și anume: cumulul pedepsei neexecutate pe sentința Judecătorei Taraclia din 16.12.2015 - privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani;

- astfel, inculpatului Stamat A.A. este necesar de aplicat pedeapsa în baza art.287 alin.(1) CP RM, art. 364¹ CPP RM sub formă de închisoare pe un termen de 1 an și 6 luni. În conformitate cu cerințele art.85 CP RM de a-i stabili pedeapsa definitivă prin cumulul total cu pedeapsa neexecutată stabilită prin sentința Judecătorei Taraclia din 16.12.2015 pedeapsa în formă de închisoare pe un termen de 1 an și 6 luni cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani.

6. Verificînd argumentele recursului în raport cu actele cauzei, Colegiul penal

consideră că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide asupra inadmisibilității recursului înaintat în cazul în care se constată că recursul este vădit neîntemeiat.

În conformitate cu art. 422 Cod de procedură penală, recursul împotriva deciziilor pronunțate de instanțele de apel se declară în termen de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

În speță se constată, că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recurs ordinar în termen.

Din conținutul recursului ordinar declarat de către procurorul Gheorghieva Feodora, sunt indicate ca temeiuri pentru recurs ordinar prevederile pct. 10) și 12) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, și anume că nu a fost corect individualizată pedeapsa aplicată și că faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită - temeiuri care nu și-au găsit confirmarea în speța dată.

Instanța de recurs nu se va expune asupra argumentelor procurorului ce țin de individualizarea pedepsei inculpatului Stamat Anatoli, menționând că, potrivit art. 427 alin.(1) pct. 10) Cod de procedură penală, instanța de recurs este în drept să intervină în soluțiile adoptate în latura pedepsei când se constată că s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Din hotărârile instanțelor inferioare se constată că, la stabilirea și aplicarea pedepsei, instanțele au ținut seama de scopul și criteriile de individualizare a acesteia, prevăzute de art. 61, 75 Cod penal.

Mai mult, instanța de recurs menționează că aceste motive nu au fost invocate în apelul procurorului (f. d. 146), iar potrivit art. 427 alin. (2) Cod de procedură penală, temeiurile menționate la alin. (1) pot fi invocate în recurs doar în cazul în care au fost invocate în apel sau încălcarea a avut loc în instanța de apel.

Astfel, argumentul recurentului referitor la faptul că, „nici de judecătoria Ciadîr-Lunga la stabilirea pedepsei inculpatului, nici de Curtea de Apel Comrat, la menținerea fără modificări a sentinței în partea stabilirii inculpatului pedepsei, nu s-a ținut cont de cerințele art.82 CP RM”, nu poate fi reținut, deoarece atât din textul apelului (f. d. 146), cât și din procesul-verbal al ședinței instanței de apel, nu rezultă că procurorul ar fi solicitat casarea sentinței în latura penală așa cum o face acum în recurs, solicitându-se în apel și în dezbaterile judiciare doar casarea sentinței în latura civilă, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie încasat de la inculpatul Stamat Anatoli în favoarea părții vătămate prejudiciul moral în sumă de 5000 lei (f. d. 171 verso), astfel că motivele invocate în recurs nu concordă cu prevederile art. 427 alin.(2) Cod de procedură penală.

În situația în care temeiurile date nu au fost invocate în apel, instanța de recurs este în imposibilitate de a verifica aceste temeiuri în procedura recursului ordinar.

Referitor la argumentele recurentului cu privire la faptul că „pedeapsa în formă de muncă neremunerată în folosul comunității de condamnat a fost executată la 22.03.2016, cum reiese din informația biroului de probațiune (f/d 122). Însă executarea integrală a pedepsei pe sentința judecătorei Taraclia din 16.12.2015 expiră la 16 decembrie 2018 și instanțele de judecată nu au ținut cont de faptul că, inculpatului Stamat A.A. trebuia să-i fie stabilită pedeapsa cu aplicarea prevederilor art. 85 CP RM”, Colegiul penal menționează că recurentul are dreptul și poate să invoce aceasta în procedura prevăzută de art. 469 alin. (1) pct. 11) Cod de procedură penală.

Din acest punct de vedere se atestă că, de fapt, în cauza dată procurorul nu poate invoca temeiurile de drept pentru recurs ordinar prevăzute în pct. 10) și 12) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, fiindcă nu au fost indicate în apel, din care considerente se dispune inadmisibilitatea recursului ordinar declarat în speța dată, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, Gheorghieva Feodora, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 14 februarie 2017, în cauza penală privindu-l pe **Stamat Anatoli Xxxxx**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **25 august 2017**.

Președinte

Ursache Petru

Judecătorii

Timofti Vladimir

Toma Nadejda